

AKPA UTIBE-ŊKPỌ JESUS YE EDINAM

ITIE-UKPONO ABASI ASANA

John 2:1-25

QYQHỌ UKPEP-ŊKPỌ 28

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Ndien Enye ekpep onyūñ ọdọhọ mmọ ete, Nte iwetke ite, ufọk Mi eyekere ete, ufọk akam kpukpru mme idut?” (Mark 11:17).

I Ndọ Ke Cana Ke Galilee

- 1 Eka Jesus ye nditọ eka esie edu ke itie edinam, John 2:1, 12
- 2 Ekot Jesus ye mbet Esie ndidi ke itie ndọ, John 2:2
- 3 Ebeñe Mary ye nte Jesus akasuade ọnọ suñ-suñ, John 2:3, 4
- 4 “Enam se Enye edidọdọhọ mbufo,” John 2:5; Matthew 7:24-27

II Utibe-Ŋkpọ Emi Jesus Akanamde Ke Usọrọ Ndọ

- 1 Jesus ọnọ nditọ-ufọk uyo ete mmọ esin mmọñ ke mme abañ-mmọñ eyọhọ, John 2:6, 7
- 2 Enam mmọñ akabare edi wine enyūñ eda esọk etubom udia, John 2:8
- 3 Wine enye emi ọfọn akan eke akpa, John 2:9, 10
- 4 Ubọñ Esie ayarare ọnọ mbet Esie oto ke utibe-ŋkpọ emi, John 2:11

III Edinam Itie-ukpono Abasi Asana

- 1 Jesus aka usọrọ nsaña-mbe ke Jerusalem, John 2:12, 13
- 2 Enye okut mme enañ ye mme erọñ, ye mme ibiom, ye mme ọkpuhọ-okuk ke Itie-ukpono Abasi, John 2:14
- 3 Ebin mme anam ndudue emi enyūñ enuk mme okpokoro mme ọkpuhọ-okuk eduọñ, John 2:15, 16
- 4 “Ekunim ufọk Ete Mi ke ufọk mbubine,” John 2:16, 17; Matthew 21:13

IV Mme Jew Eyom Idioñọ Idaha Odudu Esie

- 1 “Owut nnyin nso idioñọ?” John 2:18; Matthew 12:38-42
- 2 “Ewuri temple emi, . . . nyedioñ enye” John 2:19
- 3 “Edi Enye etiñ abañ Temple ikpohidem Esie,” John 2:20
- 4 Ediwak ema etiñ ewut idem ete imonim ke akpanikọ, edi Jesus ama ọfiọk esit mmọ, John 2:23-25.

SE EKPEPDE EBAÑA

Ke mbuk akpa utibe-ŋkpọ Jesus, nnyin ikut Enye ke uduot owo ye ebuana Esie ye mme owo. Jesus ikoduhe ata isio-isio uwem. Enye ama esibuahe ye mme owo. Ndusuk ini, Enye ama adia ŋkpọ ye mme Publican ye mme idiọk owo. Ndusuk owo ke eyo Esie ema ekere ete ke Enye akpada nsan-nsan, enyūñ ekot Enye “owo udia ye ama mmin, ufan mme publican ye mme idiọk owo” (Luke 7:34). Enye ama oduñ ke otu mme owo nte kiet ke otu mmọ. Oto ke ntak ọkpọsọñ ebuana emi ke ufọt Jesus ye mme owo, Paul ekekeme nditiñ mbaña Enye: “Koro nnyin minyeneke Akwa Oku eke mikemeke nditiene nnyin ŋkut mmem-idem nnyin; edi Akwa Oku emi okokutde idomo ke kpukpru nde kpa nte nnyin, edi minyeneke idiọk-ŋkpọ” (Mme Hebrew 4:15). “Mmọdo odotde nte enam Enye ebiet nditọ-ete Esie ke kpukpru ŋkpọ, man Enye ekpedi Akwa Oku emi atuade owo mbom, onyūñ anamde akpanikọ” (Mme Hebrew 2:17).

Jesus, ke utibe-ŋkpọ emi Enye akanamde ke Cana, ama ọsọñọ edinam emi Abasi ama okowuk, midighe owo (Genesis 2:24). Ubọñ Esie ama ayarade ọnọ mbet Esie ke utibe-ŋkpọ emi (ufañ 11). Cana ke Galilee ama oyom usuñ ke ŋkpọ nte itiat inañ ọkpọñ Nazareth, ebiet emi Jesus ọkọkọride. Okposuk edi nte Jesus mikanamke baba utibe-ŋkpọ kiet tutu osim ini emi, eka Esie ama odori enyin ke Enye ke ini unana emi, onyūñ ọdọhọ ete, “Mmọ inyeneke wine.” Enye ama onim ete ke Jesus ekeme ndinam ŋkpọ mbaña ŋkpọ emi. Mary ama ọdioñọ ete ke Christ ikedighe ikpikpu owo. Enye ama ekere mme ŋkpọ ke esit abañ Enye (Luke 2:19, 51).

Jesus, nte eyen owo, ekedi eyen David ye eyen Mary; edi nte Eyen Abasi, Enye ekedi Qbọñ ọnọ David, emi David ke idemesie okonyimede (Mark 12:35-37; Eriyarare 22:16). Ŋko, Enye ekedi Qbọñ ọnọ eka Esie. Ke ŋkañ Abasi, Enye ikesinke ndibọ itie emi ekenyenede Enye nda. Ke ŋkañ edinam mme utibe-ŋkpọ, oro ama otuk idaha

Esie nte Abasi, Enye oḃorḃ, “Nwan owo, Ami nsaña didie ye afo?” Owut ete, nte Mary okoyomde utibe-ḃkpḃ, enye ama ebe oduk ke idaha Jesus nte Abasi emi mikanaha Enye osuk ibuoṭ ɔnḃ eka Esie.

Mary iketiṅke ikḃ aba inḃ Jesus, edi mbuṭidem esie ama anam enye ɔḃḃḃ mme asaña-utom, “Enam se Enye edidḃḃḃ mbufo.”

Nwut-idem, me, ndinam ḃkpḃ ḃwut ikoduhe ke edinam utibe-ḃkpḃ enye emi. Mme abaṅ mmḃṅ itiokiet emi kiet ekekemede ndikama gallon mmḃṅ efureta nsim edip ye itiaba ema edu ekpere do. Jesus ama ɔḃḃḃ mme asaña-utom ete esin mmḃṅ ke mmḃ eyḃḃ, ndien ekoi enyuṅ eda esḃ etubom udia. Etubom udia okokot enye eti wine. Ke kpukpru utom Esie, Christ ikanamke baba utibe-ḃkpḃ kiet man mme owo ekut, edi Enye iketreke ndinḃ uṅwam.

Ndusuk owo eda edinam emi Jesus akanamde mmḃṅ akabare edi wine nte ntak mmḃ ndiṅwḃṅ nnyuṅ mkpa mmin. Ndinam mmin emi enamde owo ibak, me anamde owo akpa mmin isaṅake ikekem ye uduot Christ ye kpukpru utom Esie ke isḃṅ. Kpukpru mme utibe-ḃkpḃ Esie ekedi mme utom mbḃm. Edikpa mmin edi se Nwed Abasi asuade. “Wine edi asak nsahi, mmin edi ifiopesit, ndien kpukpru owo eke eduade ke esit enana ibuoṭ” (Mme Nke 20:1). “Kuda ke otu mme ofobo wine, emi etade unam ke eṅweme” (Mme Nke 23:20). “Anie okut ukut? Anie okut mfuhḃ? Anie enyene eṅwan? Ekikere anam anie? Anie ada unan ikpikpu? Enyin okim anie? mmḃ eke ebigide ke itie wine; mmḃ eke edukde ndiyom mbuaha wine. Kuse wine ke ini enye oyibede, ke enye esemde ke cup, ke enye odukde inem-inem” (Mme Nke 23:29-31). Se ḃko Isaiah 5:11; Nwed Mbon Rome 13:13; 1 Nwed Corinth 6:10; ye Nwed Mbon Ephesus 5:18).

Ke ḃwed emi akabarede mme ikḃ, nnyin ikot ite ke wine edi mmḃṅ mfri eto kiet ekededi emi mibuhe. Mmḃṅ emi Jesus akanamde akabare edi wine ekedi enye emi ekenḃde mme owo kpa ke ndo-ndo oro, mmḃdo, ke akpanikḃ okosuk edi obufa, ikonyuṅ ibuhe.

Ke usḃḃ-ndḃ ama okokure, Jesus ye eka Esie ye nditḃ-eka Esie, ye mbet Esie, esuhḃre eka ke Capernaum ke mben inyaṅ Galilee. Emi ekedi obio Peter ye Andrew, emi ke ḃka iso ekedide ebiet emi Christ akanamde ediwak mme utibe-ḃkpḃ. Edi usen ama odu emi Jesus okosuṅide mbon obio emi koro mmḃ mikakabakere esit. “Ndien afo Capernaum, nte eyemenere okoṅ osim ikpa-enyoṅ? eyesuhḃre fi osim obio ekpo: koro edieke ekpananam ke Sodom mme utom odudu eke ekenamde ke esit fo, enye okposuk odu osim mfin emi” (Matthew 11:23).

Jesus ama oto ke Capernaum ebe aka ke Jerusalem ndidia akpa Usḃḃ Nsaña-Mbe (Passover) tḃṅ nte Enye ɔkḃtḃṅ utom Esie aṅwa-aṅwa. Ke ini Enye osimde Itie-ukpono Abasi, Enye ama okut nte mme ɔkpuhḃ-okuk enamde enye edehe. Edida mme unam nnam mme uwa ama akabare edi eti ifet ɔnḃ mbon mbubine emi ndinyam mme unam emi ke Itie-ukpono Abasi. Mme ɔkpuhḃ-okuk ḃko ekenyuṅ ekpuhḃ okuk mme nsio-nsio idut emi mme Jew ekesitode eka ndidia usḃḃ esin ke ubak-shekel eke Itie-ukpono Abasi. (Se Exodus 30:13, 14; 2 Chronicles 24:6, 9). Idiḃ udḃṅ ndinyene uwak udori ama ebe oduk ke mme mbubehe emi. Ke ukem idaha edinam Itie-ukpono Abasi asana ke isua ita ema ekebe, Jesus ama ɔḃḃḃ ete, “Ewet ete, ufḃk Mi eyekere ete, ufḃk akam, edi mbufo emanam enye akabare edi itie mbon-ḃwo” (Matthew 21:13).

Ana ekama ebiet-ukpono Abasi ke ukpono ye uteṅ nte ufḃk-Abasi. Jesus ikonyimeke owo ekededi emen ḃkpḃ asaña ke Itie-ukpono Abasi ebe (Mark 11:16). Ediwak owo eda ufḃk-Abasi mfefere-mfefere oto ke mmḃ ndinam nsio-nsio mbubehe mme nditiṅ ikpikpu ikḃ mbemiso etḃṅ mboho me ke ini mboho. Ediwak mbufa ufḃk-Abasi eyo mfin ikamake ufḃk-Abasi ke ido ukpono nte ekpedide koro mmḃ enimde mme bazaar, mme mbre nsa, mme usḃḃ, eka iso tutu etḃṅ mbre kad ke okuk ufḃk-Abasi nte usuṅ ndida ḃkḃ okuk. Ikpanaha eyak nditḃḃṅ enam uyom, ebre mbre, eta ḃkpḃ, mme ke usuṅ ekededi ewut unana uteṅ enḃ ufḃk-Abasi.

Mme Jew ema ebup ebaña idiḃḃ. Jesus ama ɔḃḃḃ ete, “Ewuri Temple emi, ndien nyediḃṅ enye ke usen ita.” Ke ini efen, mmḃ ema eyom idiḃḃ ndien Jesus ama ɔḃḃḃ mmḃ ete, “Koro nte Jonah okodude ke idibi akamba iyak uwemeyo ita ye okoneyo ita, ntre ke Eyen Owo eyedu ke esit isḃṅ uwemeyo ita ye okoneyo ita” (Matthew 12:40).

Okposuk edi nte mme Pharisee ye mbet mikotimke idiḃḃ se mme ikḃ emi ewḃḃde ke ini eketiṅde enḃ mmḃ, edi ke ema ekekḃṅ Enye ke eto, mme ikpḃ oku ye mme Pharisee ema editiene Pilate, enyuṅ edḃḃ ete, “Ḗḃṅ, nnyin imeti ite, ke ini owo abiaña oro okodude uwem Enye ɔḃḃḃ ete, usen ita, ema ebe Imḃ iyeseṭ” (Matthew 27:63). Ke akpanikḃ mmḃ eketiṅ ebaña mme ikḃ Esie, “Ewuri Temple emi, ndien nyediḃṅ enye ke usen ita.”

Ke ini ekpede ikpe Esie ke iso akwa oku, mme ntiense-nsu ema eyom nditiṅ ikḃ-ntiense nsu ndian Enye ke ini mmḃ etiṅde ete, “Nnyin ikokop nte Enye ɔḃḃḃde ete, Nyewuri temple emi edade ubḃk ebḃ, ndien ke usen ita nyebḃ efen emi midaha ubḃk ibḃ” (Mark 14:58). Ke akpanikḃ, mme ntiense nsu emi ema edu ke otu mmḃ emi ekeyomde idiḃḃ eto Enye ke Itie-ukpono Abasi ke ini Enye ekebinede mmḃ emi ekeyomde ndida ufḃk-Abasi nnam mbubine.

Qwọrọ ada, oto ke ebeñe emi ekenimde ke iso Pilate ndinọ owo ukpeme, ete ke mme Jew ema edioñọ ete ke mme ikọ emi eketiñ ebaña ikpohidem Esie, edi ke itie ikpe, mmọ ema ekabare ikọ emi enyọñ-enyọñ, enyuñ eda etiñ ikọ edian Enye. Mfin emi, kpa ntre ke mme owo eyom ifet kiet ekededi nditiñ ikọ ndian owo Abasi.

Jesus ama ọfiọk se idude owo ke idem. Jeremiah ama etiñ ikọ-ntiense abaña emi ke ini enye ekewetde: “Esit abiaña akan kpukpru ñkpọ, onyuñ abiara fap; anie edikeme ndifiọk enye? Ami Jehovah nduñọre esit, ndomo ñkpọ esit idem, man nnọ kpukpru owo nte ekemde ke usuñ mmọ, ye nte ekemde ke mfri utom mmọ” (Jeremiah 17: 9, 10).

MME MBUME

- 1 Jesus ekedi owo isua ifań ke ini Enye akanamde akpa utibe-ñkpọ Esie?
- 2 Ekenam akpa utibe-ñkpọ emi ke mmọñ?
- 3 Obio emi okoyom didie usuñ ọkpọñ Nazareth, ebiet emi ekebọkde Jesus?
- 4 Anie owo okodu ke usọrọ-ndọ emi?
- 5 Mmọñ emi ekenamde akabare edi wine akawak didie?
- 6 Nte “ke ini mme owo ema ekeñwọñ ediwak” ọwọrọ ete ke mmọ ema ekpa mmin?
- 7 Capernaum oyom didie usuñ ọkpọñ Cana? Oyom didie ọkpọñ Jerusalem?
- 8 Siak enyiñ mbet kiet emi okotode Capernaum.
- 9 Yom mme utibe-ñkpọ emi ekenamde ke Capernaum.
- 10 Nso idi ntak emi Jesus ekebinde mme erọñ ye mme enań osioño ke Itie-ukpono Abasi?
- 11 Ini ewe, ñko, anie owo ọkọbọp Itie-ukpono Abasi emi?
- 12 Ewe Itie-ukpono Abasi ke ekebem iso ebọp ke ukem itie oro?